

ENDC OCCASIONAL PAPERS

3/2015

ENDC OCCASIONAL PAPERS SERIES

Volume I

Vene-Gruusia 2008. aasta sõda – põhjused ja tagajärjed

Ants Laaneots

Volume II

ENDC Proceedings Selected Papers

Volume III

Uurimusi Eesti merelisest riigikaitsest

Toimetajad Andres Saumets ja Karl Salum

ESTONIAN NATIONAL DEFENCE COLLEGE

UURIMUSI EESTI MERELISEST RIIGIKAITSEST

Eesti meresõjalise mõtte kullafond
Liivo Laanetu

Eesti merejõudude ülesanded ja laevatüübid
Ott Laanemets

Toimetajad
Andres Saumets ja Karl Salum

ENDC OCCASIONAL PAPERS
3/2015

EDITOR-IN-CHIEF:
Andres Saumets (Estonia)

EDITORIAL BOARD:
Sten Allik (Estonia)
Wilfried Gerhard (Germany)
Ken Kalling (Estonia)
Jörg Keller (Germany)
Vitali Lokk (Estonia)
Enno Mõts (Estonia)
Erik Männik (Estonia)
Andreas Pawlas (Germany)
Claus Freiherr von Rosen (Germany)
Karl Salum (Estonia)
Vladimir Sazonov (Estonia)
Volker Stümke (Germany)
René Värk (Estonia)

LANGUAGE EDITORS:
Collin W. Hakkinen (USA)
Kristiina Haug (Estonia)
Reet Hendrikson (Estonia)
Karen Kuldnokk (Estonia)
Epp Leete (Estonia)
Argo Mund (Estonia)
Silvi Tenjes (Estonia)
David W. E. Thomas (United Kingdom)
Amy Christine Tserenkova (Estonia)

ADVISORY COMMITTEE:
Martin Herem (Committee Manager, Estonia)
Hubert Annen (Switzerland)
Richard H. Clevenger (USA)
Angelika Dörfler-Dierken (Germany)
Sharon M. Freeman-Clevenger (USA)
Thomas R. Kämmerer (Germany)
Jakob Kübarsepp (Estonia)
Ants Laaneots (Estonia)
Tõnu Lehtsaar (Estonia)
Rain Liivoja (Australia)
Gale A. Mattox (USA)
Ago Pajur (Estonia)
Robert Rollinger (Austria)
Michael N. Schmitt (USA)
Peeter Tulviste (Estonia)
Martti Turtola (Finland)
Zdzislaw Sliva (Poland)

ISSN 2382-7122
Autoriõigus ja väljaandja: Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused, 2015
Riia 12, 51013 Tartu, Estonia
www.ksk.edu.ee/toimetised

Eesti Ülikoolide Kirjastus, www.eyk.ee

SISUKORD

SAATESÕNA. <i>Sten Sepper</i>	7
EESTI MERESÕJALISE MÕTTE KULLAFOND	9
<i>Liivo Laanetu</i>	
Sissejuhatus.....	9
1. Ajakiri Merendus.....	11
1.1. Ajakirja asutamine ja eesmärgid.....	11
1.2. Ajakirja majanduslik käekäik.....	16
1.3. Suhted merendusringkondadega	17
1.4. Suhted teiste riigikaitseliste väljaannetega.....	20
1.5. Ajakirja toimetus	21
1.6. Ajakirja teemadering.....	22
1.7. Ajakirja autorid.....	23
1.8. Ajakirjas viidatud allikad.....	26
1.9. Ajakirja likvideerimine	28
2. Kirjutised merelisest riigikaitsest.....	29
2.1. Sõjandusteoreetilisi mõisteid.....	29
2.2. Kirjutisi mereväepoliitikast.....	32
2.3. Merejõudude roll Eesti riigikaitstes	36
2.4. Laevastiku uuendamine	40
3. Kirjutised meresõjast ja meresõjapidamisest.....	42
3.1. Rannakaitse mõistest.....	43
3.2. Rannakaitse geopoliitilisest ja -strateegilisest seisukohast.....	44
3.3. Aktiivne rannakaitse ja väikesõja kontseptsioon	45
3.4. Redulaevastik ja rannakaitsekoondis	50
3.5. Mere vaba kasutamine.....	52
Kokkuvõte.....	53
Kirjandus	56
Lisad 1–10	62
EESTI MEREJÕUDUDE ÜLESANDED JA LAEVATÜÜBID	97
<i>Ott Laanemets</i>	
Mõisted	97
Sissejuhatus.....	102
1. Eesti mereväim	109

1.1. Eesti mereline kontekst ja merevõimu osad	109
1.1.1. Geograafia	113
1.1.2. Riik, ühiskond ja majandus	117
1.2. Eesti julgeolekueesmärgid merel	123
2. Eesti merejõudude ülesanded	126
2.1. Merejõudude rollid ja nende areng	126
2.2. Meresõjalised ülesanded	130
2.2.1. Meresõjapidamine	130
2.2.2. Mereala valdamine	132
2.2.3. Mereala valdamise takistamine	136
2.2.4. Mereluure	139
2.3. Merelise julgeoleku ülesanded	142
2.3.1. Mereline julgeolek	142
2.3.2. Merelise julgeoleku kontseptsioonid	144
2.3.3. Mereolukorrateadlikkus	149
2.3.4. Reageerimine merelt lähtuvatele julgeolekuohtudele	150
2.4. Rahvusvahelised ülesanded merel	151
2.5. Eesti merekaitsemudel	153
3. Eesti merejõud	157
3.1. Merejõudude koostamise alused	157
3.2. Platvormid	165
3.2.1. Avamere patrull-laev	167
3.2.2. Rannikumere patrull-laev	173
Kokkuvõte	175
Kirjandus	180
SUMMARIES IN ENGLISH	189
AUTORID	195
CONTRIBUTORS	196